

**Derde rapportage onderzoek naar de aard en omvang
van de financiële problemen bij de abortushulpverlening
in Amsterdam, in relatie tot de continuïteit van cruciale zorg**

1. Inleiding en verantwoording

Met uw brief van 11 januari 2010 heeft u het College Sanering Zorginstellingen (CSZ) verzocht onderzoek te doen bij twee abortusklinieken te Amsterdam, te weten de Oosterparkkliniek en ACSG/MR70 (hierna MR70), in de vorm van het in kaart brengen en analyseren van de aard en omvang van de ontstane financiële problemen. Tevens heeft u verzocht om daarbij het tot stand komen van de voorgenomen nieuwe kliniek in het Slotervaartziekenhuis te Amsterdam te betrekken.

In verband met de voorgenomen sluiting van de kliniek van MR70 per 1 maart 2010 is op basis van een quick scan onderzocht of en in hoeverre de continuïteit van de abortushulpverlening in de regio Amsterdam per die datum voldoende kan worden geborgd. Deze derde rapportage richt zich dan ook met name op de beantwoording van bovenstaande vraagstelling.

2. Bevindingen op hoofdlijnen

Vanwege het voortdurende conflict tussen bestuur en medewerkers heeft het bestuur besloten om de kliniek MR70 te Amsterdam per 1 maart 2010 te sluiten. Vanwege hun zorg voor de continuïteit heeft het bestuur voorafgaand aan dit besluit uw ministerie op 12 februari al vertrouwelijk in kennis gesteld over dit voorgenomen besluit. Daardoor kon onze gemachtigde direct starten met het door u gevraagde onderzoek naar de mogelijkheden van vervangende capaciteit.

Het bleek al snel dat stichting SeZoZ niet per 1 maart 2010 zal kunnen starten, vanwege het ontbreken van de daarvoor vereiste vergunning. SeZoZ heeft o.a. nog geen artsen kunnen aantrekken, waardoor ook nog geen advies van IGZ ten aanzien van de vergunningaanvraag mogelijk is. Dat betekent dat SeZoZ vooralsnog niet kan fungeren als vervangende capaciteit voor het wegvallen van MR70 per 1 maart aanstaande. Op dit moment is niet duidelijk wanneer dat wel het geval zal zijn.

Vervolgens bleken drie naburige klinieken, Oosterparkkliniek, Bloemenhovekliniek en kliniek CASA Leiden bereid en in staat vanaf 1 maart 2010 hun capaciteit tijdelijk zodanig op te schalen dat vanaf 1 maart 2010 voldoende vervangende capaciteit beschikbaar is.

Uw ministerie heeft de huisartsen in de regio Amsterdam vervolgens geïnformeerd over de aanstaande sluiting van MR70 per 1 maart en de vervangende capaciteit in de drie genoemde klinieken. Hierbij wordt opgemerkt dat het zorg dragen voor continuïteit van cruciale zorg, door het faciliteren van vervangende capaciteit, de keuzevrijheid voor de cliënt vanzelfsprekend onverlet laat.

2.1 SITUATIE ACSG/MR'70

Het bestuur heeft gemeend dat zij door het voortdurende conflict met de medewerkers niet langer de verantwoordelijkheid kan nemen voor de gang van zaken in de kliniek en heeft op 15 februari 2010 besloten de kliniek per 1 maart 2010 te sluiten en de vergunning in te leveren.

Deze periode van twee weken tussen bekendmaking en daadwerkelijke sluiting maakte het mogelijk dat reeds gemaakte afspraken door de kliniek kunnen worden nagekomen; dat de publiciteit over de aanstaande sluiting aan huisartsen en mogelijke patiënten tijdig en adequaat kon worden geregeld en last but not least afspraken konden worden gemaakt ten aanzien van de overdracht van patiëntendossiers indien nazorg van toepassing is.

Volledigheidshalve wordt nog gemeld dat de sluiting per 1 maart 2010 overigens past binnen het kader van de afbouwsubsidie die onder stringente voorwaarden, voor het jaar 2010 door CVZ aan MR70 is verstrekt. De afbouw geschiedt vanuit dat oogpunt wat abrupter dan oorspronkelijk was voorzien.

2.1.1 *Het oordeel van de gemachtigde*

De gemachtigde is van oordeel dat de sluiting van de kliniek per 1 maart 2010, mede als gevolg van de periode tussen het besluit d.d. 15 februari 2010 en de datum van daadwerkelijke sluiting per 1 maart 2010, geen gevolgen heeft voor de continuïteit van de abortushulpverlening in de regio Amsterdam. Per 1 maart en in enkele gevallen al eerder kan voldoende vervangende capaciteit worden gerealiseerd. Deze capaciteit komt vooral tot stand door een tijdelijke uitbreiding van de openstelling van de eerder genoemde naburige klinieken. Tevens wordt er vanuit gegaan dat de nieuwe kliniek SeZoZ binnen afzienbare tijd (alsnog) zal starten.

De gemachtigde hecht er aan op te merken dat het conflict niet heeft verhinderd dat bestuur en medische staf van MR70 constructief hebben meegewerkt aan het realiseren van goede afspraken over de overdracht aan en publiciteit over de vervangende capaciteit.

2.2 NIEUWE STICHTING SEZOZ (SLOTERVAARTZIEKENHUIS)

Als uitvloeisel van het onderzoek door het bestuur van MR70 naar de mogelijkheden van samenwerking met het Slotervaartziekenhuis, heeft laatstgenoemde eind vorig jaar zelfstandig een nieuwe stichting Seksualiteit, Zwangerschapsonderbreking Zorg (SeZoZ) opgericht. Inmiddels heeft uw ministerie de vergunningaanvraag van SeZoZ ontvangen en bent u in afwachting van het advies van de IGZ terzake.

De IGZ heeft een eerste inspectie verricht, maar kan deze nog niet afronden met een advies, met name vanwege het nog ontbreken van artsen. Aangezien het aantrekken van artsen mede wordt bemoeilijkt door discussies omtrent de zelfstandigheid en onafhankelijkheid van SeZoZ is vermeldenswaard dat de drie leden van de Raad van Bestuur van het Slotervaartziekenhuis qualitate qua leden van de raad van bestuur van SeZoZ zijn. Daarnaast is er de statutaire mogelijkheid om nog twee bestuurders te benoemen. Alle bestuursposities zijn onbezoldigd.

Deze meerderheidspositie in het bestuur van SeZoZ lichten de bestuurders van het Slotervaartziekenhuis toe met de opvatting dat zij menen dat zij verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van alle medisch handelen dat binnen de muren van het Slotervaartziekenhuis plaatsvindt. SeZoZ is op deze opvatting in hun visie geen uitzondering, maar zij geven tevens aan dat zij van mening zijn dat deze opvatting een zelfstandige en onafhankelijke positie van SeZoZ niet in de weg staat. De toetsing door IGZ heeft mede betrekking op de eisen die Waz en Baz stellen aan zelfstandigheid en onafhankelijkheid.

Nu blijkt dat stichting SeZoZ niet op korte termijn operationeel zal zijn, heeft de gemachtigde voor het vinden van vervangende capaciteit op verzoek van uw ambtenaren contact opgenomen met drie naburige klinieken: de Oosterparkkliniek te Amsterdam, de Bloemenhovekliniek te Heemstede en CASA Leiden. Zoals eerder geschreven zijn deze klinieken bereid hun capaciteit op te voeren. Het is nog niet duidelijk wanneer SeZoZ wel artsen zal kunnen aantrekken en na het ontvangen van de vergunning en het voldoen aan de subsidievereisten kan starten met de activiteiten.

2.2.1 *Het oordeel van de gemachtigde*

De gemachtigde meent, dat nu het niet mogelijk blijkt om op korte termijn te starten met de kliniek van stichting SeZoZ, na het wegvallen van MR70 de continuïteit van de abortushulpverlening te Amsterdam desalniettemin afdoende is geborgd, voor de korte termijn via de tijdelijke opschaling die hierna wordt toegelicht en vervolgens (mede) door stichting SeZoZ.

2.3 SITUATIE DR. FRANS WONG STICHTING (OOSTERPARKKLINIEK)

Ten aanzien van de Oosterparkkliniek past nog steeds enige terughoudendheid vanwege het nog lopende bezwaar tegen terugvorderingen door CvZ. Wel past hier de constatering dat de Oosterparkkliniek de afgelopen weken met veel enthousiasme bereid en in staat is gebleken de grotere patiëntenstroom als gevolg van de ontwikkelingen bij MR70 adequaat op te vangen.

De Oosterparkkliniek heeft recent het herstelplan afgerond waaruit zal moeten blijken of en in hoeverre een sluitende exploitatie en aldus een toekomstbestendige abortushulpverlening mogelijk is. Via dat herstelplan zal de Oosterparkkliniek ook zichtbaar moeten maken of en in hoeverre na het eventueel “verliezen” van de beroepsprocedure bij de Raad van State financiële continuïteit kan worden geboden.

Hangende de uitspraak op bezwaar heeft CVZ besloten voor de maanden januari en februari 2010 voorschotten te verstrekken opdat de continuïteit is geborgd. Ook voor de maand maart zal mede vanwege de opschaling en de sleutelrol die de Oosterparkkliniek heeft bij het opvangen en verdelen van de capaciteit van MR70 vooruitlopend op een subsidiebeschikking een voorschot worden verstrekt.

Het oordeel van de gemachtigde

De gemachtigde constateert dat het nieuwe bestuur tezamen met de directie nieuw elan uitstraalt, resulterend in positieve energie bij de medewerkers, van wie een deel na alle negatieve publiciteit over het vorige bestuur vreesde voor eenzelfde lot als MR70. Niettemin blijft de situatie vooralsnog precair.

2.4 VERVOLGAFSPRAKEN

Overeenkomstig uw verzoek zal de gemachtigde de komende weken nauwlettend monitoren dat na het wegvallen van MR70 de continuïteit van abortushulpverlening blijft geborgd. Daarbij zal tevens de voortgang van de start van de nieuwe kliniek SeZoZ worden gevolgd, omdat die bepalend is voor de duur van de tijdelijke opschaling bij de genoemde drie klinieken.